

Overweg Raadhuisstraat

Collegebesluit van 21 juni 2016 - 18

Aanleiding

Vanwege een bijna-incident met een vrachtauto op de spoorwegovergang Raadhuisstraat in Berkel-Enschot is met een verkeersbesluit op 1 februari 2016 besloten om de spoorwegovergang af te sluiten voor het gemotoriseerde verkeer. Daartegen zijn een aantal bezwaren ingebracht. Hierop is, in nauwe samenwerking met de dorpsraad, een onafhankelijk onderzoek door Arcadis uitgevoerd. Bij besluit van 21 juni 2016 hebben wij de bezwaren gegrond verklaard en het op 1 februari genomen verkeersbesluit herroepen. Belangrijkste argument voor dit besluit is het voorhanden hebben van een tijdelijk alternatief voor afsluiting van de overweg, namelijk het plaatsen van een ontruimingslicht. Navolgend worden de besluiten geformuleerd aangaande de maatregelen die getroffen moeten worden voor het garanderen van de (verkeers)veiligheid, samenhangend met het tijdelijk open houden van de betreffende overweg.

Beoogd effect/ bestuurlijk kader

Het garanderen van de (verkeers)veiligheid ten gevolge van het tijdelijk open houden van de spoorwegovergang Raadhuisstraat te Berkel-Enschot, in relatie tot de aankomende ontwikkelingen van infrastructuur in en rondom Berkel-Enschot.

Besluit

Het college heeft besloten om:

1. Over te gaan tot plaatsing van een ontruimingslicht op de Raadhuisstraat aan de zijde van Berkel-Enschot en de hiermee samenhangende kosten (€ 50.000,--) vooralsnog, vanuit het oogpunt van snelheid, ten laste te brengen van de grondexploitatie Hoge Hoek en hiervoor vervolgens in de Tussenrapportage 2016 een voorstel aan de raad op te nemen om de kosten ten laste te brengen van de reserve Bovenwijkse Voorzieningen;
2. Tot het moment van plaatsing van het ontruimingslicht (verwachte realisatieperiode 2 maanden) vrachtverkeer naar en van het in aan/verbouw zijnde kloostercomplex toegang te geven tot de Koningsoordlaan door de inzet van verkeersregelaars en daarmee dat vrachtverkeer uit de kern van het dorp te weren en de kosten hiervan ten laste brengen van de grondexploitatie Koningsoord.
3. Zodra de Koningsoordlaan in zuidelijke richting wordt opgeleverd (naar verwachting eind 2018) alsnog over te gaan tot de afsluiting van de overweg voor gemotoriseerd verkeer en daar te zijner tijd een verkeersbesluit voor te nemen.
4. In samenhang met (op korte termijn te verwachten) besluitvorming over de integrale ontwikkeling van Koningsoord de gemeenteraad een voorstel voor te leggen om de (toekomstige) samenhangende hoofdwegenstructuur in en om Berkel-Enschot als beleidskader vast te stellen, ter vervanging van hetgeen hierover in de bij de vaststelling van de Omgevingsvisie ingetrokken structuurvisie N-O was opgenomen.

Argumenten

1.1 Garanderen van de (verkeers)veiligheid bij het tijdelijk open houden van de spoorwegovergang

Het bijna-incident van een vrachtwagen, komende vanuit het buitengebied met de bedoeling de Koningsoordlaan in noordelijke richting in te rijden, met een trein, heeft aangetoond dat de huidige spoorwegovergang onvoldoende veilig is. De hinder die momenteel in Berkel-Enschot wordt ondervonden van het bouwverkeer van- en naar het kloostercomplex heeft aangetoond dat de huidige maatregel om de veiligheid bij een openblijvende spoorwegovergang alsnog te garanderen middels het afsluiten van de Koningsoordlaan geen structureel wenselijke optie is. Om die reden dient, conform een door Arcadis uitgebracht advies (bijlage 1), over gegaan te worden tot het plaatsen van een ontruimingslicht. Autoverkeer op

de Raadhuisstraat wordt dan gewaarschuwd en stilgezet vóór de Koningsoordlaan voordat de waarschuwingslichten van de spoorwegovergang gaan knipperen en een waarschuwingssignaal klinkt. Hierdoor heeft links afslaand verkeer vanuit richting 't Hoekse tijd om af te slaan naar de Koningsoordlaan zonder de spoorwegovergang te blokkeren. Pas nadat het ontruimingslicht in werking is kan de afsluiting van de Koningsoordlaan worden opgeheven.

1.2 Advies van Arcadis heeft instemming van Prorail en dorpsraad

Het alternatief met ontruimingslicht is door het adviesbureau Arcadis in een onafhankelijk onderzoek voorgesteld en kan op instemming rekenen van Prorail en de dorpsraad. Zowel Arcadis als Prorail geven aan dat de ontruimingslichten een verkeersveilige situatie oplevert, mits sprake is van aanvullende handhaving, monitoring en voorlichting om te zorgen dat de maatregel goed functioneert.

1.3 Hoge Hoek versus Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Doordat de overweg een bovenwijkse voorziening betreft die voor het gehele dorp een functie heeft is het logisch de kosten van de maatregel (het plaatsen van een ontruimingslicht) te dekken uit de reserve bovenwijkse voorzieningen. Vanwege de gewenste snelheid van realisatie van het ontruimingslicht (en direct aansluitende opheffing van de huidige afsluiting van de Koningsoordlaan) worden de kosten van voorbereiding en realisatie, voorafgaand aan de besluitvorming van de gemeenteraad over dit voorstel, in eerste instantie gedekt door de grondexploitatie van Hoge Hoek. Een voorstel Nieuw Beleid wordt onderdeel gemaakt van de behandeling van de Tussenrapportage 2016, welke separaat wordt aangeboden.

2.1 Inzet van verkeersregelaars

Het plaatsen van het ontruimingslicht vergt vanaf het moment van opdrachtverlening een periode van ongeveer twee maanden. Tot die tijd rijdt ten gevolge van de huidige afsluiting van de Koningsoordlaan het vrachtverkeer van en naar de (ver)bouw van het kloostercomplex door het dorp. Dit achten wij ongewenst. Om die reden zetten wij verkeersregelaars in, die ervoor zorgdragen dat dat verkeer op een veilige manier gebruik kan maken van de Koningsoordlaan, tot het moment waarop het ontruimingslicht is geplaatst en in werking is gezet.

2.2 Kosten ten laste van de grondexploitatie Koningsoord

Omdat het te reguleren vrachtverkeer verband houdt met de werkzaamheden binnen het plangebied Koningsoord worden de kosten daarvan (maximaal € 10.000,--) ten laste gebracht van de grondexploitatie Koningsoord.

3.1 Tijdelijkheid open houden spoorwegovergang

Zoals uit het advies van Arcadis kan worden opgemaakt, en ook door Prorail is bevestigd, is het niet mogelijk de spoorwegovergang open te houden als de Koningsoordlaan in zuidelijke richting is gerealiseerd en in gebruik genomen. Een open spoorwegovergang belemmert het goed functioneren van de dan gerealiseerde hoofdwegenstructuur en de veiligheid is dan onvoldoende geborgd. Zodra de openstelling van het betreffende wegvak aanstaande is zullen wij een nieuw verkeersbesluit nemen om alsnog te komen tot afsluiting van de spoorwegovergang.

4.1 Bekrachtigen uitgangspunten hoofdwegenstructuur

De toekomstige hoofdwegenstructuur van Berkel-Enschot is destijds beschreven in de Structuurvisie Noord-Oost. De afsluiting van de spoorwegovergang Raadhuisstraat maakt daar onderdeel van uit en de bestemmingsplannen voor de verschillende onderscheidende deelontwikkelingen borduren daar ook op voort. Voor genoemde structuurvisie is echter bij de vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad ingetrokken. Omdat de Omgevingsvisie "slechts" uitspraken bevat op een hoger abstractieniveau (uitnodigingsplanologie) is er een leemte ontstaan ten aanzien van de samenhangende (deels toekomstige) infrastructuur in en rondom Berkel-Enschot. Mede ter uitvoering van een toezegging van de portefeuillehouder aan de raadscommissie Vestigingsklimaat wordt om die reden een notitie aan de raad voorgelegd, waarin de samenhangende structuur wordt beschreven, rekening houdend met de huidige inzichten ten aanzien van de

realisatie van deelgebieden Akker-Heikant. De raad zal worden gevraagd die notitie formeel vast te stellen als beleidskader, waarmee voornoemde leemte in beleid wordt gevuld.

Een belangrijk element in de samenhangende wegenstructuur wordt gevormd door de Koningsoordlaan binnen het plangebied Koningsoord. Om deze reden en omdat de raad expliciet gevraagd heeft om een planningsbeeld van de toekomstige realisatie, wordt voorgaande uitgevoerd in combinatie met op korte termijn te verwachten besluitvorming over de integrale gebiedsontwikkeling Koningsoord. Op dat moment kan namelijk een nauwkeuriger beeld worden geschetst van realisatieplanning Koningsoordlaan.

Risico's

1. Voortgang is afhankelijk van medewerking Prorail

Arcadis heeft reeds afstemming gezocht met enkele medewerkers van Prorail en is zo tot een doorlooptijd van twee maanden gekomen. Wanneer een officieel vergunningentraject moet worden doorlopen dan lijkt de doorlooptijd erg kort te zijn.

2. Resterend risico spoorwegovergang

Hoewel Arcadis en Prorail hebben aangegeven dat middels plaatsing van een ontruimingslicht sprake is van een voldoende veilige situatie, blijft er sprake van een restrisico. Indien automobilisten komende vanuit Berkel-Enschot (Raadhuisstraat) het ontruimingslicht negeren en toch doorrijden naar de spoorwegovergang, kan alsnog een gevaarlijke situatie ontstaan voor vrachtwagens die komende vanuit het buitengebied linksaf de Koningsoordlaan in willen rijden. Om dit risico te verkleinen wordt voorafgaand en direct na plaatsing van het ontruimingslicht aandacht geschonken aan communicatie/voorlichting over dit risico. Tevens is de zichtbaarheid van licht een aandachtspunt gezien de knik in de weg en de bestaande woning vlak voor de spoorwegovergang.

Kosten en dekking

De kosten voor voorbereiding en uitvoering van plaatsing van het ontruimingslicht worden geschat op € 50.000,-. Voorgesteld wordt deze kosten te dekken uit het saldo van de reserve Bovenwijkse Voorzieningen. Dit project is niet opgenomen in de lijst van bovenwijkse voorzieningen 2015-2025 van de Nota Systematiek Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen (bijlage 2). Dit project wordt in het bestedingsplan van de reserve opgenomen en via de Tussenrapportage 2016 ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd.

Vanwege de spoedeisendheid wordt voorgesteld om voorlopig dekking van dit voorstel te vinden uit de grondexploitatie van het project Hoge Hoek. Indien de raad niet instemt met voornoemd voorstel blijven de kosten binnen de grondexploitatie Hoge Hoek.

De kosten van de inzet van de verkeersregelaars (maximaal € 10.000,--) kunnen ten laste worden gebracht van de grondexploitatie Koningsoord, waarbinnen voldoende ruimte aanwezig is. Indien er een effect in deze grondexploitatie optreedt wordt dat verwerkt in de begroting 2017.

Momenteel is al een ontruimingslicht aanwezig aan de overzijde van het spoor. Deze is in beheer bij Prorail. Bij uitvoering van deze opdracht zal Prorail ook het beheer krijgen over de nieuw te plaatsen ontruimingslichten. In de praktijk is er weinig tot geen beheer noodzakelijk en wordt er dan ook, mede vanwege de tijdelijkheid van de aanwezigheid van het ontruimingslicht vanuit gegaan dat hiermee geen kosten gemoeid zijn.

Communicatie

Gezien de recente ervaring met (het gevoel van) gebrekkige communicatie rondom het genomen verkeersbesluit hechten wij er grote waarde aan uitgebreid te communiceren rondom dit onderwerp. Om die reden zullen wij de volgende middelen inzetten:

- Een brief naar bezwaarmakers
- Een raadsbrief
- Een bewonersbrief voor bewoners van de Raadhuisstraat, Hoge Hoek en het buitengebied
- Een artikel in de Nieuwe Schakel
- Ruimte op de website van de dorpsraad om alle documenten te plaatsen

De verschillende projecten binnen de "overhoeken Berkel-Enschot" worden primair door projectontwikkelaars uitgevoerd. Ook de communicatie daarover met de inwoners van Berkel-Enschot (en eventueel met de rest van de inwoners van Tilburg) gebeurt in principe door hen. Geconstateerd moet worden dat dat helaas veelal fragmentarisch plaatsvindt, met verschillende doelen en via verschillende middelen. Ons bereiken signalen dat in het dorp behoefte bestaat aan een meer frequente en samenhangende vorm van communicatie. Gezien voorgaande en gezien het belang dat wij hechten aan een goede communicatie over zowel inhoud als proces en planning, zijn wij voornemens om in de toekomst frequent over de volle breedte van alle ontwikkelingen in het dorp te communiceren. Wij denken daarbij aan bijvoorbeeld 4 x per jaar 2 pagina's wijknieuws in de Nieuwe Schakel, met aankondiging daarvan via social media BE en 1 x per jaar een informatiemarkt in het dorp. In overleg met de Dorpsraad willen wij dit verder uitwerken om te toetsen of dit aansluit bij de behoefte in het dorp en welke timing het beste is.

Bijlagen

1. Advies Arcadis
2. Lijst van bovenwijkse voorzieningen 2015-2025 van de Nota Systematiek Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen.
3. Bewonersbrief
4. Raadsbrief